

การวินิจฉัยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

Diagnosing the Ordinary National Educational Test Results in Thai Language of Grade 6 and 9 for 2020 Academic Year of Border Patrol Police Schools.

ศิริดา บุรชาติ¹ และ ศรุตา เห็นสว่าง²

Sirida Burachat¹ and Saruda Hensawang²

Received: June 20, 2021; Revised: August 3, 2022; Accepted: August 4, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวินิจฉัยผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 และเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพัฒนามีจำนวน 11 ตัวชี้วัด โดยเฉพาะสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เป็นสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด การวินิจฉัยข้อสอบ O-NET จากบัตรข้อสอบ พบว่านักเรียนมีจุดบกพร่อง ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ข้อบกพร่องด้านความรู้ ด้านทักษะในการเรียนรู้ ด้านการอ่านตีความ และข้อบกพร่องด้านอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพัฒนา 13 ตัวชี้วัด โดยเฉพาะสาระที่ 2 การเขียน เป็นสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด การวินิจฉัยข้อสอบ O-NET จากบัตรข้อสอบ พบว่านักเรียนมีจุดบกพร่อง ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านทักษะในการเรียนรู้ ด้านความรู้ และข้อบกพร่องด้านอื่น ๆ ตามลำดับ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาวิชาภาษาไทยจะต้องจัดให้หลากหลายและสอดคล้องกับหลักสูตรหรือบทเรียนนั้น ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ในด้านทักษะทางภาษา ดังต่อไปนี้ วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกม หรือการจัดกิจกรรม/รูปแบบการสอนที่หลากหลายเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจในการเรียนของนักเรียน การจัดการเรียนรู้แบบการระดมความคิดและแบบใช้คำถามเป็นการมุ่งพัฒนากระบวนการทางความคิดเพื่อให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชิงเหตุผลวิเคราะห์ หรือรูปแบบการสอนตรงโดยการบรรยายทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและให้นักเรียนได้ฝึกฝนจากตัวอย่าง ประกอบกับการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลายและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

คำสำคัญ: การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน การวินิจฉัยผลการทดสอบ O-NET ข้อบกพร่อง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

¹Assistant Professor., Director of National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

²นักวิชาการวิจัยและพัฒนา สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

²Researcher., National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)

ABSTRACT

The objectives of this study were to diagnose the Ordinary National Educational Test (O-NET) results in Thai language, Grade 6 and 9 for 2020 Academic Year of Border Patrol Police Schools. The results of the O-NET test showed that at the Grade 6 level, there were 11 indicators that needed to be developed. In particular, Substance 4 (the principle of Thai language), was the substance with the lowest average score. Diagnosis of the O-NET result from the item card in Grade 6 revealed that the students had deficiencies in 4 areas, namely knowledge, learning skills, reading interpretation and other defects, respectively. In Grade 9, there were 13 indicators that needed to be developed, especially Substance 2 (writing), which had the lowest average score. Diagnosis of the O-NET result from the item card in Grade 9 revealed that the students had deficiencies in 3 areas, namely learning skills, knowledge and other defects, respectively.

Guidelines for teaching and learning to address educational deficiencies in Thai language must be diverse and consistent with that curriculum or lesson in order to help students achieve their goals in the language skills as follows: Teaching methods using role-plays, simulations, games, or a variety of activities/teaching styles motivate students interest in learning. Brainstorming and question-based learning are aimed at developing thought processes for students to use rational thinking. Direct teaching style by lecture method to learn according to the specified objectives and allows students to practice by example. Integrated learning is the interconnection of interrelated sciences or subject areas that blend together to create meaningful, diverse and practical knowledge.

Keyword: Ordinary National Educational Test, Diagnosing the O-NET, Defect

บทนำ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. เป็นสถาบันที่จัดตั้งเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ โดยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นมีพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) เป็นการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์รวบยอดของนักเรียนที่ต้องการวัดผ่านการจัดการทดสอบในระดับชาติ เมื่อเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงการศึกษาดิจิทัล, 2551) จำนวน 5 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์

และวิทยาศาสตร์ โดยวิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้ และใช้ภาษาในการประกอบกิจการงาน และเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทย จึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้อง โดยวิชาภาษาไทย มีทั้งหมด 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ประมาณร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563)

เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาด้านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบ O-NET แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 เพิ่มขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์จุดบกพร่องที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ การประเมินเชิงวินิจฉัย (Diagnostic assessment) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อตัดสิน จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรค มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนานักเรียนและวิธีการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนในด้านการศึกษา โดยพยายามชี้ถึงข้อบกพร่องที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเรียนรู้ได้ ดังนั้นการวินิจฉัยผลการเรียนรู้ว่านักเรียนบรรลุมาตรฐานหรือไม่จึงเป็นสิ่งสำคัญ ให้ความสำคัญ เพื่อให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ อีกมุมหนึ่ง สทศ. มีความมุ่งหวังในการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ที่มีการจัดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีหลากหลายมากกว่าโรงเรียนที่อยู่ในเมือง ทั้งด้านกายภาพ สังคมและโอกาส อาทิ พื้นที่ตั้ง ภูมิภาค กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ความพร้อมของผู้ปกครอง อีกทั้งมีความท้าทายในการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ตชด. ที่ครูของโรงเรียน ตชด. ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์โดยตรง

ดังนั้นการศึกษานี้จึงเป็นการวินิจฉัยผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยระบุจุดบกพร่องของนักเรียน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์จากลักษณะข้อสอบที่นักเรียนตอบคำถามได้น้อย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ และคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับช่วงชั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวินิจฉัยผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวินิจฉัยข้อบกพร่องที่เกิดจากผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ระดับที่มีการเรียนการสอนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จากการพิจารณาลักษณะข้อคำถามที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามได้น้อย จำแนกตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด โดยข้อคำถามที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามได้น้อย เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนต่ำกว่าจุดกลางของช่วงคะแนนระดับปานกลาง โดยอ้างอิงจากรายงานผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 ฉบับที่ 1 ผลการทดสอบรายบุคคลสำหรับโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวินิจฉัยข้อบกพร่อง หมายถึง การดำเนินการระบุจุดบกพร่องทางการเรียนของนักเรียน จากบัตรข้อสอบ (Item Card) ที่มีการระบุตัวเลือกที่ถูก และคำอธิบายหรือที่มาของตัวเลือกที่ผิด เพื่อวิเคราะห์ว่านักเรียนมีจุดบกพร่องในด้านใด ซึ่งจะทำให้ทราบข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างกว้าง ๆ ในภาพรวม

แนวทางการแก้ไขจุดบกพร่อง หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยอ้างอิงจากรายงานการนำผลการทดสอบ O-NET นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการศึกษาจะช่วยให้ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงจุดบกพร่องตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพัฒนาในระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึงแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนานักเรียนหรือแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนให้ดีขึ้น

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวินิจฉัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า วินิจฉัย ไว้ว่า หมายถึง การไตร่ตรอง การใคร่ครวญ การตัดสินใจ การชี้ขาด เช่น เรื่องนี้วินิจฉัยได้ 2 ทาง (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) เป็นคำที่ปรากฏในทางการแพทย์และพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อศึกษาปัญหาหรือสาเหตุของความเจ็บป่วย เช่น การวินิจฉัยโรค และกมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวินิจฉัย คือการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หรือตีความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้หลาย ๆ วิธีมาพิจารณาว่าผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปทางใดมากที่สุด ในด้านการศึกษา ก็มีการนำสิ่งนี้มาใช้เช่นกัน โดย สุพัทตร์ พิบูลย์ (2553) ได้ให้ความหมายของคำว่า การวินิจฉัย ไว้ว่าคือการค้นหาลักษณะข้อบกพร่องเพื่อใช้หาความบกพร่องทางการเรียนรู้ หรือตรวจสอบความผิดพลาดทางความเข้าใจของนักเรียน นำไปสู่การหาวิธีพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดนั้น ๆ หรือในบางครั้งอาจใช้คำว่า การประเมินเชิงวินิจฉัย (Diagnostic assessment) เป็นกระบวนการใช้ดุลพินิจในการศึกษาพิจารณาสิ่งที่จะประเมิน เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน และสาเหตุของปัญหา เพื่อนำไปสู่หนทางการแก้ไขปัญหาวางแผนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการวิจัยของ สังวรณัฏฐ์ จัตุระโทก และคณะ (2559) ได้สรุปความหมายของการประเมินเชิงวินิจฉัยว่า หมายถึง การระบุจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีมีโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนหรือไม่รอบรู้ในเนื้อหา หรือทักษะนั้น ๆ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น เช่น แบบสอบวินิจฉัย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวินิจฉัยจะมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู และแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน การวินิจฉัยสามารถจำแนกตามระดับความละเอียดในการวินิจฉัยได้ 3 ประเภท ได้แก่ การวินิจฉัยรูปแบบทั่วไป การวินิจฉัยแบบวิเคราะห์ และการวินิจฉัยแบบคลินิก (Underhill, 1972 อ้างถึงใน สังวรณัฏฐ์ จัตุระโทก และคณะ 2559)

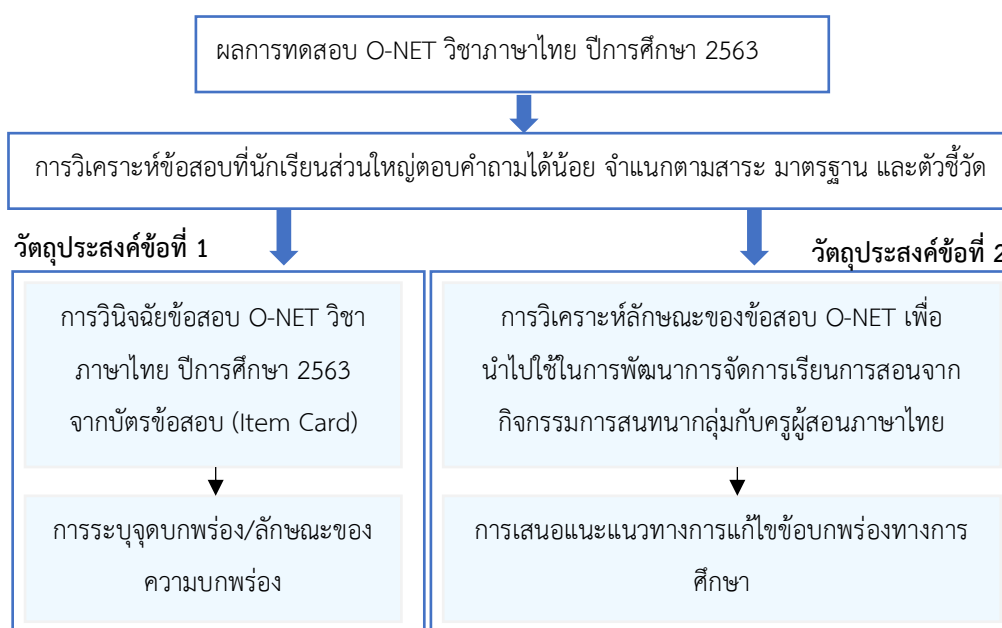
2. รูปแบบการสอนภาษาไทย

จุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนมีทักษะทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน สามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทิศนา ขัมมณี (2560) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า คือ สภาพ ลักษณะของการเรียนการสอน ที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบตามหลักทฤษฎี ประกอบด้วยกระบวนการ หรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้นั้นเป็นไปตามทฤษฎี

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยจะต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรหรือบทเรียนนั้น ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านเจตคติ และด้านทักษะทางภาษา การจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิชาภาษาไทย สามารถจัดกิจกรรมประกอบการสอนภาษาไทยได้ทุกขั้นตอนของการสอน (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2561) ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมขณะดำเนินการสอน และกิจกรรมทบทวนบทเรียน (สงัด อุทรานันท์, 2525) เทคนิคที่

พบบ่อยในการเข้าสู่บทเรียน เช่น การใช้ภาพ หุ่นจำลอง ภาพยนตร์ แผนภูมิ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในทุกทักษะ การเล่าประสบการณ์ การเขียนจดหมายส่วนตัว การแสดงละคร การร้องเพลง การขับเสภา การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการเรียนการสอน ทำให้เนื้อหาในการเรียนการสอนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ราตรี เปรียวพานิช (2547) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน หรือการสอนรูปแบบการสอนตรง (Direct instruction model) เช่น รูปแบบการฝึกอบรม รูปแบบการสอนเพื่อความรอบรู้ และรูปแบบการสอนอย่างแจ่มชัด รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นรูปแบบที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การคิดและการแก้ปัญหา เน้นการทำงานแบบร่วมมือกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2565)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นข้อสอบรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 คำตอบ จำนวน 32 ข้อ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ข้อสอบรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 คำตอบ จำนวน 35 ข้อ และข้อสอบรูปแบบปรนัย 5 ตัวเลือก 2 คำตอบ จำนวน 5 ข้อ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยข้อบกพร่องครั้งนี้ คือ นักเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2,752 คน จาก 214 โรงเรียน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 143 คน จาก 2 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องคือ ครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาภาษาไทย ด้วยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีครูผู้สอนเข้าร่วมโครงการจำนวน 4 คน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุจุดบกพร่องหรือลักษณะของความบกพร่อง จากผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาในรายวิชาภาษาไทย โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 เพื่อค้นหาข้อสอบข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบถูกต้องต่ำกว่าจุดกลางของช่วงคะแนนระดับปานกลาง โดยอ้างอิงจากรายงานผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 ฉบับที่ 1 ผลการทดสอบรายบุคคลสำหรับโรงเรียน เรื่องเกณฑ์ของการคำนวณช่วงระดับคะแนน O-NET ที่มีการกำหนดระดับคุณภาพของระดับคะแนน ช่วงคะแนน ของแต่ละวิชาแบ่งออกเป็น 8 ระดับ เมื่อพิจารณาช่วงคะแนนระดับปานกลางวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ 39.50-51.59 คะแนน ดังนั้นจุดกลางของช่วงคะแนนนี้จึงเท่ากับ 39.50 คะแนน และช่วงคะแนนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ 38.00-50.99 ดังนั้นจุดกลางของช่วงคะแนนนี้จึงเท่ากับ 38.00 คะแนน ถ้าคะแนนร้อยละการตอบถูกรายข้อของนักเรียนมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับจุดกลางของช่วงคะแนนระดับปานกลางจะถือว่าข้อสอบข้อนั้นมีผู้ตอบได้น้อยและควรได้รับการพัฒนา

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับข้อสอบข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบถูกน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2.3 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิชาภาษาไทยมีครูผู้สอนร่วมกับอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการ สทศ. ที่เป็นคณะทำงาน

2.4 จัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในการค้นหาประเด็นเกี่ยวกับร้อยละการตอบถูกในแต่ละข้อที่อยู่ในระดับต่ำว่ามีปัญหาหรือสาเหตุมาจากปัจจัยใด และครูผู้สอนควรจะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างไรเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

2.5 การวินิจฉัยข้อบกพร่อง ด้วยการวินิจฉัยรูปแบบทั่วไป โดยระบุจุดบกพร่อง เพื่อบ่งชี้ข้อบกพร่องในแต่ละด้าน จากบัตรข้อสอบ (Item card) วิชาภาษาไทย เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีจุดบกพร่องในด้านใดบ้าง เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 คำตอบ และข้อสอบรูปแบบปรนัย 5 ตัวเลือก 2 คำตอบ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ประกอบด้วย การคำนวณคะแนนเฉลี่ย (Mean) ร่วมกับค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม (Percentage)

6. การดำเนินการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษาจากรายงานการนำผลการทดสอบ O-NET นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ผลการวิจัย

การวินิจฉัยข้อบกพร่องจากผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการพิจารณาลักษณะข้อคำถามที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามได้น้อย จำแนกตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ด้วยการวินิจฉัยรูปแบบทั่วไป โดยระบุจุดบกพร่อง เพื่อบ่งชี้ข้อบกพร่องของแต่ละด้าน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง พบว่า

1. ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพัฒนา ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ **สาระที่ 1 การอ่าน** (มาตรฐาน ท 1.1) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ป.6/2 อธิบายความหมายของคำประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร และ ป.6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน **สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด** (มาตรฐาน ท 3.1) จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ป.6/2 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู **สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย** (มาตรฐาน ท 4.1) จำนวน 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ป.6/1 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ป.6/2 ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ป.6/3 รวบรวมและบอกความหมาย ของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ป.6/4 ระบุลักษณะของประโยค ป.6/5 แต่งบทร้อยกรอง ป.6/6 วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต **สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม** (มาตรฐาน ท 5.1) มีจำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัด ป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.1 การวินิจฉัยจุดบกพร่อง

จากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 วิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกรายสาระ พบว่าสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เป็นสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า หลักการใช้ภาษาไทยควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน รองลงมาคือสาระที่ 3 การฟัง การดู

และการพูด ตามลำดับ โดยจุดบกพร่องที่นักเรียนตอบผิดในการวินิจฉัยข้อสอบ O-NET พบว่านักเรียนมีจุดบกพร่อง ทั้งหมด 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- ข้อบกพร่องด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 49.5 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไทย ยกตัวอย่างเช่น คำบุพบท คำราชาศัพท์ ระดับของภาษา คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เป็นต้น
- ข้อบกพร่องด้านทักษะในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 28.61 ของข้อบกพร่องทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น การจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์ประเภทหรือลักษณะของคำ การวิเคราะห์ความแตกต่างของประโยค การเปรียบเทียบ การแปลความ
- ข้อบกพร่องทางด้านการอ่านตีความ การวิเคราะห์โจทย์ รวมถึงความละเอียดรอบคอบในการทำข้อสอบ หรือการพิจารณาตัวเลือกในแต่ละข้อให้ละเอียดถี่ถ้วน คิดเป็นร้อยละ 15.51 ของข้อบกพร่องทั้งหมด
- ข้อบกพร่องด้านอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.38 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เช่น ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการประยุกต์ รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้

1.2 การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง

การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องจากการศึกษารายงานผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ได้เชิญครูผู้สอนและอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามได้น้อย โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระ/ตัวชี้วัด	วิธีการสอน	แนวทางการจัดกิจกรรม
สาระที่ 1 การอ่าน (มาตรฐาน 1.1)		
ตัวชี้วัด ป.6/2 อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร	วิธีการแสดงบทบาท (Role playing method)	1. การแสดงบทบาทสมมติ หรืออธิบายประวัติที่มาของสำนวนต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและจำความหมายของสำนวนได้ดีขึ้น 2. การเชื่อมโยงสำนวนกับ สถานการณ์ หรือนิทาน จะทำให้นักเรียนจดจำได้มากขึ้น
ตัวชี้วัด ป.6/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	การสอนแบบขยายความรู้ หรือการจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม (Questioning method)	1. การยกตัวอย่างที่ใกล้ตัว และขยายไปยังข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์อื่น ๆ ที่ซับซ้อนมากขึ้น แล้วหาข้อสรุปว่าเป็นข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็น เพื่อให้เกิดความชัดเจน 2. ทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน โดยการยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เป็นกระแสที่นักเรียนสนใจ มาร่วมกันวิเคราะห์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (มาตรฐาน ท 3.1)		
ตัวชี้วัด ป.6/2 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู	วิธีการแสดงบทบาท (Role playing method)	การยกตัวอย่างบทสนทนา หรือสถานการณ์สมมติที่สอดคล้องกับคำถามยิ่งไปกว่านั้นในระดับมัธยม ครูสามารถยกระดับตัวแปร ระดับภาษา กาลเทศะเข้าไป เพื่อให้เกิดความคิดขั้นสูงขึ้น
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย (มาตรฐาน ท 4.1)		
ตัวชี้วัด ป.6/1 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	การสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming)	ให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยค เพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้คำที่ทำหน้าที่ได้หลากหลายมากขึ้น หรือจัดทำสื่อการสอนที่ชัดเจน ยกตัวอย่างให้เห็นภาพ เช่น จัดทำตารางให้นักเรียนแยกหน้าที่ของคำในประโยค
ตัวชี้วัด ป.6/2 ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	การศึกษาและสร้างความคุ้นชินเกี่ยวกับคำราชาศัพท์จากชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวในพระราชสำนัก เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์คำราชาศัพท์ที่ใช้หรือฝึกจากระดับคำ โดยเปลี่ยนภาษาพูดเป็นภาษาเขียน แล้วค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้น
ตัวชี้วัด ป.6/3 รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. ครูควรฝึกฝนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือข้อสอบในลักษณะดังกล่าว 2. วิเคราะห์ข้อจริงของนักเรียนเองว่าเป็นคำมาจากภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤต (และหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของความหมายของข้อต่อ)
ตัวชี้วัด ป.6/4 ระบุลักษณะของประโยค	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	สอนพื้นฐานประโยคแต่ละประเภท ฝึกแต่งประโยค แยกหน้าที่ของคำในประโยคเป็นคำ ๆ โดยการใช้แบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายโครงสร้างของประโยค แล้วแยกหน้าที่ของคำในประโยค
ตัวชี้วัด ป.6/5 แต่งบทร้อยกรอง	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. ยกตัวอย่างข้อสอบย้อนหลังมาสอน มาฝึกแยกวรรค และให้ความสำคัญกับการสอนฉันทลักษณ์ทุกประเภท 2. การอ่านกลอน โดยนำกลอนแต่ละประเภทมาแบ่งวรรคตอนเป็นตัวอย่าง
ตัวชี้วัด ป.6/6 วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	วิธีการแสดงบทบาทสมมติ (Role playing method)	พยายามยกสำนวนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถูกต้อง โดยอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อาจจะใช้อย่างสำนวนที่นักเรียนใช้ในชีวิตจริง แล้วนำมาจัดกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ
สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม (มาตรฐาน ท 5.1)		
ตัวชี้วัด ป.6/1 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. ถอดคำประพันธ์ เพื่อทราบความหมาย และวิเคราะห์ว่าได้อะไรจากบทประพันธ์ 2. ฝึกการจับใจความ สรุปความในบทร้อยกรอง/ร้อยแก้ว และทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ

2. ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัดที่ต้องได้รับการพัฒนา ระดับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีจำนวน 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ **สาระที่ 1 การอ่าน** (มาตรฐาน ท 1.1) มี 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ม.1/3 ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน **สาระที่ 2 การเขียน** (มาตรฐาน ท 1.2) มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ม.2/2 เขียนบรรยายและพรรณนา ม.2/3 เขียนเรียงความ และ ม.2/6 เขียนจดหมายกิจธุระ **สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด** (มาตรฐาน ท 3.1) มี 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ม.3/5 พูดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ **สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย** (มาตรฐาน ท 4.1) มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ม.1/6 จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต ม.2/1 สร้างคำในภาษาไทย ม.2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ม.3/1 จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ม.3/4 ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ และ ม.3/6 แต่งบทร้อยกรอง **สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม** (มาตรฐาน ท 5.1) มี 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ม.2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

2.1 การวินิจฉัยจุดบกพร่อง

จากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 วิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายสาระ พบว่าสาระที่ 2 การเขียน เป็นสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าการเขียนควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน รองลงมาคือสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณกรรมและวรรณคดี ตามลำดับ โดยการวิเคราะห์จุดบกพร่องที่นักเรียนตอบผิดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีจุดบกพร่องทั้งหมด 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- ข้อบกพร่องด้านทักษะในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 52.41 ของข้อบกพร่องทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น การจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถวิเคราะห์สาระสำคัญจุดมุ่งหมายที่ได้จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ เป็นต้น
- ข้อบกพร่องด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 44.45 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความหมายของสำนวน/สุภาษิต คำสมาส คำสนธิ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์ การแต่งโคลงสี่สุภาพ เป็นต้น
- ข้อบกพร่องด้านอื่น ๆ ร้อยละ 3.14 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เช่น ความละเอียดรอบคอบในการทำข้อสอบ

2.2 การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง

การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องจากการศึกษารายงานผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ได้เชิญครูผู้สอนและอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ในสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามได้น้อย โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระ/ตัวชี้วัด	วิธีการสอน	แนวทางการจัดกิจกรรม
สาระที่ 1 การอ่าน (มาตรฐาน ท 1.1)		
ตัวชี้วัด ม.1/3 ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	การสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming)	การถาม-ตอบในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และประเมินความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน ฝึกให้นักเรียนแยกประเด็นของข้อมูลที่นำเสนอ สนับสนุน และอธิบายได้สอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของตนเอง
สาระที่ 2 การเขียน (มาตรฐาน ท 2.1)		
ตัวชี้วัด ม.2/2 เขียนบรรยายและพรรณนา	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	สอนจากทฤษฎีไปหาตัวอย่าง โดยการอธิบายความรู้ เรื่อง รูปแบบการเขียนแบบต่าง ๆ จากนั้นยกตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและสามารถแยกประเภทการเขียนแบบต่าง ๆ ได้ ให้นักเรียนฝึกกระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
ตัวชี้วัด ม.2/3 เขียนเรียงความ	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game)	1. ให้นักเรียนเล่นเกมเรียงส่วนประกอบของเรียงความให้ถูกต้อง จากแถบประโยคหรือแถบข้อความที่ครูกำหนดให้ 2. ครูผู้สอนต้องฝึกให้นักเรียนใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด ม.2/6 เขียนจดหมายกิจธุระ	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture Method)	ครูอธิบายส่วนประกอบของการเขียนจดหมายกิจธุระ หลักการเขียนที่ถูกต้อง รวมถึงการใช้ถ้อยคำและระดับภาษาที่เหมาะสม จากนั้นครูกำหนดสถานการณ์ ให้นักเรียนได้ฝึกใช้กระบวนการเขียนจดหมาย ถูกต้องตามหลักภาษาและสื่อความชัดเจน
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (มาตรฐาน ท 3.1)		
ตัวชี้วัด ม.3/5 พูดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ	การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integration instruction)	ครูนำเสนอสารประเภทโน้มน้าวใจให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง การดู และการวิเคราะห์กลวิธีที่ผู้ส่งสารใช้โน้มน้าวใจผู้รับสาร เช่น โฆษณา การรณรงค์ การเลือกตั้ง การโต้วาที และฝึกให้นักเรียนพูดสื่อสาร โดยใช้ภาษาพูดในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับใช้ภาษากายที่เหมาะสม และสอดคล้องกับประเด็นที่พูดสื่อสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย (มาตรฐาน ท 4.1)		
ตัวชี้วัด ม.1/6 จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง (Simulation)	1. การจำลองสถานการณ์จากสำนวน สุภาษิต คำพังเพย มีการกำหนดบทบาทเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้น 2. ยกตัวอย่างเรื่องเล่า นิทาน ขำ หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน แล้วให้นักเรียนเลือกใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงอธิบายถึงที่มาของสำนวน
ตัวชี้วัด ม.2/1 สร้างคำในภาษาไทย	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างคำในภาษาไทย โดยอธิบายหลักการสังเกตคำสมาสในภาษาไทย และฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ จำแนกคำจากข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน 2. ครูอาจมีบทความ หรือข้อความให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ว่าคำใดเป็นคำสมาส โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ครูต้องให้ความรู้ก่อน
ตัวชี้วัด ม.2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยคกรรม และประโยคซ้อน	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างคำในภาษาไทย โดยฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างและจำแนกประโยคสามัญ ประโยคกรรม และประโยคซ้อน รวมถึงระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค และนำคำไปแต่งประโยคง่าย ๆ ในบริบทและสถานการณ์ต่าง ๆ
ตัวชี้วัด ม.3/1 จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	การสร้างความรู้ความเข้าใจและฝึกฝนเกี่ยวกับการจำแนก และการใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย หรือครูกำหนดคำยืมภาษาต่างประเทศต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนจำแนกว่าเป็นคำยืมที่มาจากภาษาใด
ตัวชี้วัด ม.3/4 ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ	การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integration instruction)	การฝึกให้นักเรียนใช้และจำแนกคำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติจากบทความ วารสารคดี สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในชีวิตประจำวัน รวมถึงวิเคราะห์ถึงความจำเป็น หรือไม่จำเป็นต้องใช้คำทับศัพท์ในประโยค และบอกความหมายของคำ
ตัวชี้วัด ม.3/6 แต่งบทร้อยกรอง	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. ครูสอนให้นักเรียนรู้จักฉันทลักษณ์ อาจมีโคลงแม่บทที่จดจำง่าย และที่สำคัญการที่นักเรียนได้ลงมือแต่งเอง จะทำให้นักเรียนจดจำฉันทลักษณ์ได้ดี มีความเข้าใจมากขึ้น 2. การฝึกให้นักเรียนแต่งบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม		
ตัวชี้วัด ม.2 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ	วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture method)	1. ครูควรสอนให้นักเรียนฝึกอ่านบ่อย ๆ แล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร วัตถุประสงค์ของการเขียนเพื่ออะไร พร้อมยกเหตุผลประกอบ 2. ยกตัวอย่างวรรณคดี วรรณกรรมหรือวรรณกรรมท้องถิ่น แล้วให้นักเรียนฝึกถอดความ ตีความ จับสาระสำคัญ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

อภิปรายผล

1. การอภิปรายผลเกี่ยวกับการวินิจฉัยจุดบกพร่อง

การวินิจฉัยข้อสอบ O-NET รายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 โดยใช้การวินิจฉัยรูปแบบทั่วไป คือการระบุจุดบกพร่อง สาเหตุของความบกพร่อง และเสนอแนะแนวทางการแก้ไข พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีข้อบกพร่องด้านการขาดความรู้มากที่สุดถึงร้อยละ 49.5 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสำนวนไทย เช่น คำราชาศัพท์ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ฉันทลักษณ์ คำบุพพท คำสรพนาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุมาวดี มะค่าไก่ (2541) ที่กล่าวว่านักเรียนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับ ส่วนประกอบของประโยค คำขยาย คำศัพท์ คำเชื่อม และคำสรพนาม ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีข้อบกพร่องด้านทักษะในการเรียนรู้มากที่สุดถึงร้อยละ 52.41 ของข้อบกพร่องทั้งหมด เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ ตีความ เชื่อมโยง จำแนกข้อความตามคำสั่งของโจทย์ได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อีรา ชุนสนิท (2559) ที่กล่าวว่านักเรียนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ดังนี้ ทักษะความหมายของประโยค ทักษะความหมายของคำในเนื้อเรื่อง ทักษะการอ่านแบบวิพากษ์วิจารณ์ ทักษะการตีความ และทักษะมโนภาพของข้อความ

2. การอภิปรายผลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขจุดบกพร่อง

การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะมากที่สุด จากการศึกษาพบว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน ดังนี้ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด เป็นสาระที่ต้องแสดงทักษะออกมามากกว่าสาระอื่น ๆ จึงเหมาะกับวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นการฝึกให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริงในสภาพของการสมมติขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สัจด์ อุทรานันท์ (2525) ที่ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ในการนำเข้าสู่บทเรียน ว่าควรเป็นกิจกรรมที่ใช้สร้างความสนใจของนักเรียนโดยมีตัวอย่างรูปแบบกิจกรรม คือ การแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง เป็นต้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561) ได้นำเสนอเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และสร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน เทคนิคหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่พบบ่อยในการเข้าสู่บทเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การร้องเพลง การขับเสภา และสอดคล้องกับการศึกษาของ ราตรี เพ็ริยวานิช (2547) ได้นำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกในทุกทักษะ โดยเฉพาะการพูดและการแสดงท่าทางประกอบในเนื้อหา

จากการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 2 การเขียน ตัวชี้วัด ม.2/3 เขียนเรียงความ มีรูปแบบการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเล่นเกมที่มีกฎเกณฑ์กติกา เงื่อนไข เป็นการอภิปรายเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สัจด์ อุทรานันท์ (2525)

ได้เสนอกิจกรรมที่นำมาใช้ทบทวนบทเรียนวิชาภาษาไทยได้ผลดีคือ กิจกรรมประเภทเกม เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานและฝึกทักษะภาษาไทย และแสดงความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของราตรี เพียวพานิช (2547) ที่นำเสนอการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการเรียนการสอนทำให้เนื้อหาในการเรียนการสอนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น เกมที่ใช้บัตรคำ เกมจับคู่คำศัพท์ ส่วนในสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุจริต เพียรชอบ (2530) ที่เสนอการบูรณาการประกอบการสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษาครั้งนี้ถือเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของนักเรียน วิชาภาษาไทยแยกตามสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ในปีการศึกษา 2563 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาหรือทักษะตามสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดใด ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา นักเรียน และครูผู้สอน ดังนั้นควรมีการเผยแพร่ข้อมูลนี้ให้แก่ครู นักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์

1.2 ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นการสะท้อนความเข้าใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในภาพรวมระดับประเทศ เพื่อให้ นักเรียนสามารถประเมินตนเองได้ถึงจุดบกพร่องในการเข้าใจเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และเตรียมพร้อมในการเรียนอยู่เสมอ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ ไปพิจารณาร่วมกับการสอนของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวินิจฉัยข้อสอบ O-NET ในรายวิชาอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ที่มีผลการทดสอบ O-NET ไม่ถึงร้อยละ 50 เพื่อจะได้ทราบภาพรวมของข้อบกพร่องระดับประเทศที่นักเรียนส่วนใหญ่มีข้อบกพร่อง และเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงวางแผน แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนต่อไป

2.2 การวินิจฉัยข้อสอบ O-NET ปีการศึกษา 2563 เป็นคำถามแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก ซึ่งสามารถวินิจฉัยจุดบกพร่อง หรือโมทัศน์ที่คลาดเคลื่อนได้จากตัวลงที่นักเรียนเลือกมา โดยสามารถระบุสาเหตุของข้อบกพร่อง รวมถึงแนวทางในการเรียนรู้เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง การวิเคราะห์ในลักษณะนี้มีข้อจำกัดในการที่ไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวินิจฉัยที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะ ลักษณะของตัวเลือกลงในข้อต่าง ๆ อาจจะไม่ครอบคลุมตามเนื้อหาวิชาอย่างครบถ้วน ด้วยข้อจำกัดนี้จึงไม่อาจเชื่อมั่นได้ว่านักเรียนจะมีวิธีการคิดตามแบบที่ระบุไว้ในตัวเลือกลงเสมอไป ในทางกลับกัน การที่นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องก็ไม่จำเป็นว่าจะมาจากกระบวนการคิดที่ถูกต้องเสมอไป (ศิริเดช สุขีระ, 2550)

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). *การศึกษาคูคณเป็นรายกรณี*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงการศึกษาศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2561). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*.
<https://www.thai.sesa35.info/index.php?module=news&id=82>
- ทีศนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน; องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรา ชุณสนิท. (2559). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 10(1), 88-97.
- ราตรี เพียวพานิช. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2550). *การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของผู้เรียน*. ในหนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา “การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่” บรรณาธิการโดย สุวิมล ว่องวาณิช. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2525). *กิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอน*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *คำสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O-NET*.
<https://www.niets.or.th/th/catalog/view/3865>
- สังวรณัฏฐ์ อดิเรก, กาญจนา วัฒนสุนทร, นลินี ณ นคร, ศศิธร ชุตินันท์กุล, ปรรธนา พลอภิชชาติ, อนุสรณ์ เกิดศรี, ณภัทร ชัยมงคล, ปิยนาง สิริฤทธิ์ และ นพรัตน์ ไบยา. (2559). *การวินิจฉัยผลการทดสอบระดับชาติและข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้ผลการทดสอบระดับชาติเพื่อพัฒนาผู้เรียน*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2565). *รูปแบบการสอนภาษาไทย (Thai Language Teaching Model)*. <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/xb-rm-xxnlin-sphp-phchrburn-khet-3/hlaksutr-sahrab-khru-phu-sxn/thekhnikh-kar-sxn-phasathiy>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*.
<https://dictionary.orst.go.th/>
- สุจริต เพียรชอบ. (2530). *การพัฒนาการสอนภาษาไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัทธ์ พิบูลย์. (2553). *การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัย*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อุมาวดี มะคำไก่. (2541). การสร้างแบบทดสอบวัดนิมิตใจความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.